

REKENING VAN JACOB COPPIER VAN DE
GEANNOTEEERDE WERELDLIJKE EN GEESTELIJKE
GOEDEREN IN DE DORPEN ALPHEN, AARLANDERVEEN,
OUDSHOORN, KALSLAGEN, KOUDEKERK, HAZERSWOUDE
EN WADDINGSVEEN

REKENKAMER TER AUDITIE

INVENTARIS 4570

1572

5 DUBBELE FOLIO'S

BEWERKING DOOR

ANTHONIUS VAN DER TUIJN

TE RHOON

Voor eventuele vragen, opmerkingen en verbeteringen
(anthoniusvandertuijn@gmail.com).

Als u gegevens uit deze bewerking gebruikt voor genealogische of historische doeleinden, dient een verwijzing naar deze bewerking vermeld te worden. Bij gebruikmaking van gegevens uit deze bewerking ten behoeve van publicaties, in welke vorm dan ook, moet een adequate bronvermelding naar deze bewerking worden vermeld.

Kanttekeningen: Van de in de kantlijn geplaatste aantekeningen zijn alleen de meest relevante overgenomen.

Omblad.

**Tweede rekening joncker Jacob Coppiers heere van Calslaegen etc. rekeninge als rentmeester vande geannoteerde goeden tot Alphen, Arlanderveen, Oudtshoren, Calslaegen, Hazerswoude, Swammerdam ende Waddinxveen.
Omt lant.**

Copie.

Alsoe hoochnodich es dat allomme inden landen van Hollandt gestelt werden particuliere ontfangers ende regierders omme goede toesicht te nemen op alle die goeden vanden conventen, kercken ende cloosteren mitsgaders den incomen vande anderen persoonen, zoe geestelicke als waerlicke hen absenterende, latiterende ofte vuyten voorsz. landen veretrocken zijnde, insgelijcx vanden poirteren ende inwoenderen vanden voorsz. landen, steden ende plaetsen jegens den prince van Oraingien als stadthouder van weghe die Co. Mat. over Hollant, Zeelandt, Westvrieslant ende Vuytrecht. Ende jegens den voorn. landen van Hollant hen vijant thonende ofte de gemeijne zake nijet toegedaen zijnde opdat de selve deur faulte van behoirlicke administratien nijet verloren en ghaen. Soe ist dat de commissarissen vanden Reeckening omme tgoet rappoirt henlieden gedaen vanden persoer van jonckheer Jacob Coppier heer van Calslagen ende van zijn vromicheijt ende experientie in materie van reeckeninge hem ten vollen betrouwen, zijnden nairsticheijt hebben hem bij believen van zijnder excellentie ende advijse vande Staeten des voirn. lants geauctoriseert, geordonneert ende gecommitteert, auctoriseren, ordonneren, committeren bij desen totten ontfanghe ende administratie van alle die goeden ende innecomen van conventen, kercken, cloosteren, persoonen ende inwoenderen voirgenoempt, die gelegen zijn inde jurisdictie van Alphen, Outshooren, Coudeckercke, Arlanderveen, Calslagen, Hasertswoude ende Wensveen. Ghevende hem volcomen macht tselve officie te exerceren ende te bedienen alle de voorsz. goeden te regieren ende de selve bij advijse der voorsz. Staten ofte heurlieden gecommitteerde te verhueren, verpachten ofte anderssins te doen, zoe tselve oirbaericxt ende profijtelijcxst bevonden ofte hem van wegen zijne excellentie bijden voirn. commissarissen bevolen zal werden, de huijrders vanden lande, wooninghen, huijsen mit alle erffhuijren, erffpachten, thienden, chijnsen, actien, crediten, loss ende lijffrenten te ontfangen, den huerluijden ende schuldenaeren des noot zijnde tot betalinge te bedwingen mit alle weghe ende middelen van justicie ende volgende de letteren van executie bij zijnen excellentie den ontfangers ende rentmeesters verleent ofte noch te verlenen ende voirts al te doen dat een goet ende getrouw ontfanger ende administrateur voorsz. schuldich is ende behoirt te doen, zoe lange zijne excellentie tselve ende den voorsz. Staten gelieven zal, sonder dat hij nochtans eenighe penningen van zijnen voorsz. ontfanck zal moghen vuytgheven dan bij expresse ordonnantie vande voorn. commissarissen. Op al twelck voorsz. is hij op huijden den behoirlicke eedt gedaen heeft in handen vanden selven commissarissen. Ende wordt voirts gehouden henlieden te stellen souffisante cautie omme tallen tijden des bij hen vermaent zijnde te doen behoirlicke reeckening, bewijs ende reliqua ter heurlieder contentement. Ontbiedende daeromme allen rechteren, justicien, officieren ende ondersaten in steden en plaetsen zijne voorsz. excellentie ende de ghemeene zaken toegedaen zijnde, dat zij den voirn. ontfanger ende administrateur int executeren ende bedienen van dit officie doen ende bewijsen alle assistentie ende behulpicheijt. Waer van hij genieten zall voir zijn moeijten ende vacatien alzulcke eeren, rechten ende prouffijten als bijden voorsz. Staten ofte heure gecommitteerden gheordonneert zullen werden. Ghedaen tot Delft ten bevele vande voirn. commissarissen onder tcachet vande zelve commissarissen hier onder opgedruct opten 18^e Februarij anno 1500 drie ende tzevntich nae gemeen schrijven. Mij jegenwoordich. Onderteijckent G. van der Laen.

Folio 1.

Overgelevert bij Jacob Coppier heer van Calslagen in handen vande gedeputeerden achter tslot van desen gedenomineert tot Delft opten 18^e Februarij 1576.

Reeckening Jacob Coppier als ontfangen vanden gheannoteerde goederen ghelegen inde dorpen van Alphen, Arlanderveen, Outshoorn ende Calslaghen, mitsgaders de dorpen van Coudekercke, Hazertswoude ende Wensveen die onder gheen ander particulier ontfangers begrepen en zijn. Ende dat van tgunst desen rendant (boven de penningen daer van bij hem in zijn eerste voirgaende reeckening verantwoordt is) ter goeder reeckening ontfangen heeft voir die lopende jaeren, ingaende den eersten Januarij anno '72 stilo corij ende expirerende den lesten December anno '74. Ende van (...) daer jegens bij desen ontfanger vuytgegeven ende betaelt is. Gemaect in ponden, schellingen ende penningen van 40 grooten vlaems.

Ontfanck van lanthuijere ofte lantpachte leggende inde ambachte van Alphen.

Ende eerst.

Jan van Zijl bruijckt van Cornelis Willemsz. tot Amsterdam 43½ margen lants met huijs, barchghen, schuijer, betimmert alzoehij de zelffde is bewoent, leggende aen de oestzijde vande Gouwe tsaers om £ 180, verschijnende deen helft Jacobij inde zomer ende dander helft Valckenburger marckt. Waer van de voirn. pachter dese rendant ter goeder rekening betaelt heeft de somme van £ 21-08-00. Compt alhier op die pachter verschoten als voeren voir den jare '72 ontfangen £ 21-08-00.

De weduwe van Jan Korsz. bruijckt van tDuijtschen Huijs tUtrecht 40 margen lants, leggende aen de oestzijde jaerlicx voir de somme van £ 85, verschijnende Petri ad Cathedram ende Jacobi waer up bij de pachters voir den jaere '72 betaelt is £ 26-09-00. Dan alsoehier van bij den rendant in zijn voirgaende reeckening verantwoordt. Is doer dien hem nijet gebleecken es was vande betalinghe bij de voirn. pachterse gedaen op den jaere '71 ende nu onlanx de voirn. weduwe geëxhibeert heeft quitantie onderteijckent bij den lantcommanduer van tDuijtschen Huijs, daer van hier copie auctentike overgelevert is. Compt dit alhier voir memorie.

Jacob Jan Louwerisz. bruijckt van Aert Dircxz. tUtrecht 8 margen lants gelegen aen de westzijde in zijn bruijckweer tsaers om £ 37, verschijnende Petri ad Cathedram. Waer up bijden rendant ter goeder reeckening ontfangen is de somme van £ 16-06-00 voor tjaer '72. Compt hier up die pachte vanden jare '72 verschene als voeren £ 13-06-00.

Adriaen Cornelisz. bruijckt van Heijnrick Heermale vuyten Hage 12 marghen lants leggende aen de oostzijde, beghinnende van tbleijckvelt off totten toegainck camps toe tsaers om £ 48, verschijnende Petri ad Cathedram ende Meije daeraen wel betaelt. Waer up bij desen rendant ter goeder reeckeninge ontfangen es de somme van £ 24. Compt daerom alhier up die pachte verschenen alsovoiren anno '72 de voirn. somme £ 24.

Folio 2.

Joest Jacobsz. bruijckt van Mr. Jan Hogelande tUtrecht 8½ margen lants leggende an de westzijde tsaers om £ 49, verschijnende (niets ingevuld). Compt alhier up de pachte verschenen inden jaere '72 bij desen rendant ter goeder reeckening ontfangen £ 6.

Jannitgen, Dirck Heijmen weduwe bruijckt van Mr. Jan Hogelande tot Vuytrecht 8½ margen 1 hont lants gelegen ande westzijde, voir de somme van £ 38 tsaers wair up bij desen rendant voir den jaere '72 daer up ontfangen ter goeder reeckening de somme van £ 6. Compt daeromme alhier de voorsz. somme weder in ontfange, dus hier £ 6.

Cornelis Jansz. Lou bruijckt van Mr. Jacob de Jonge 23 margen lants met huijs, barch ende schuijer gelegen aen de oostzijde inde Steeck, zulcx hij nu bewoent jaerlicx om de somme van £ 145, verschijnende Petri ad Cathedram Jacobi wel betaelt. Waer op bij desen rendant voir tjaer '72 ter goeder reeckening ontfangen is £ 28 die dese rendant alhier brenckt in ontfanck £ 28.

Dirck Ghijsbrechtsz. bruijckt van Barent van Jaersvelt tUtrecht als curateur van zeeckers vicarie 11 margen lants gelegen gemengder voir met hem Dirck voorsz. aen de westzijde tsaers om de somme van £ 35, verschijnende Petri ad Cathedram maer Jacobi inde zomer wel betaelt. Waer up de bruijcker voir tjaer '72 betaelt heeft £ 11-10-00 die alhier werden gebracht in ontfanck £ 11-10-00.

Clais Ghijsz. mit Cornelis zijn broeder bruijcken van Cornelis Jacobsz. tot Amsterdam 28 marghen lants gelegen aen de oostzijde upten Burch mit huijs, barghen ende schuijeren daer up staende tsaers om de somme van £ 200, verschijnende (niets ingevuld). Waer up bij desen rendant voir den jaere '72 ter goeder reeckening ontfangen is £ 48-12-00 die alhier werden gebracht in ontfanck £ 48-12-00.

Cornelis Dircxz. inde Steeckt bruijckt van Heijnrick Heermale 18 margen lants gelegen aen de oostzijde vande Gouwe tsiaers om £ 95, verschijnende (niets ingevuld). Waerop bij desen rendant voir de jaere van '72 ter goeder reeckening ontfangen is de somme van £ 32 die alhier werden gebracht in ontfanck £ 32.

Gerrit Pietersz. bruijckt 40 morgen lants competerende de huijsvrouw van Mr. Willem Martuij griffier der stede van Antwerpen, jaerlicx voir £ 150 ende alsoe die volle pacht vande jaere '72 ende boven dien noch de somme van £ 22 up de pacht verschenen anno '73 ontfangen is bij jonckfrouwe Anna van der Berge dochter van wijlen Mr. Steven van der Berge, blijkende bij de copie auctentijcke van de requeste ende zeeckere obligatie alhier overgelevert. Compt daeromme dit alhier voir memorie.

Folio 3.

Cornelis Dircxz. Val heeft van desen rendant ingehuijert 7½ margen lants gelegen inde Hoorn toebehoert hebbende eenen Jan Adriaensz. fugitijffden voir de zomer vande jaere '73, te verschijnen Jacobi daer gheen huijcedulle van gemaect en es, voir de somme van £ 40 op conditie dat die pachter an gereede gelde (.....) soude de somme van achtalve rijns gulden die desen rendant alhier brenckt in ontfanck £ 7-06-00.

Somma £ 197-06-00.

Ander ontfanck van erffpachten gelegen inden voorsz. ambochte.

Sijmon Willemsz. schout bruijckt in erffpacht van jonckheer Adriaen Das tot Mechelen 36 margen lants jaerlicx voir £ 34, verschijnende Lambertij, waerup bij desen rendant ontfangen es ter goeder reeckening £ 12 die alhier werden in ontfanck gebracht ende dat in minderinge vande pacht, verschenen alsovoiren anno '72, £ 12.

2^e somma £ 12.

Ander ontfanck van losrenten.

Jacob Coppier heere van Calslagen reijckt vuijt Mr. Dominicus Boot raetsheere inden Hage een jaerlicxe losrente van £ 25 munte dese reeckening, verschijnende alle jaere in Junio. Compt daeromme alhier voir termijn de anno '72, verschenen alsovoiren in onfang £ 25.

Noch zoe reijckt de voorsz. van Calslagen den voorn. heer Dominicus Boot vuijt een jaerlicxe losrente van £ 18-10-00, verschijnende jaerlicx in Septembri. Compt daeromme alhier voirden termijn verschenen alsovoiren anno '72 in ontfanck de voirn. somme £ 18-10-00.

Den voirn. rendant is noch schuldich gebleven de voirn. twee renten, belopende tsamen ter somme van £ 43-10-00, verschenen in Junio ende Septembri annis '73 ende '74, die alhier mede werden gebracht in ontfanck £ 87.

3^e somma £ 130-10-00.

Anderen ontfanck van lantpachten ofte renten vuijt die dorpen van Arlanderveen, Outshoorn ende Calslagen.

Alzoe desen rendant in Februario anno '73 stilo corij gecommiteert es tot desen ontfange ende dat die quojeren van desen dorpen int eijnde van April ende sommige in Meij maent hem eerst ter handen gecomen zijn als daer nae ontrent mitzomer de viant geheel Rijnlant zeer subbitelicken innudeerde ende nijet en verliet voir dat Leijden in Octobri anni '74 ontset werde, alsulcx dat dese rendant nijet boven thien ofte elff weecken tijt heeft gehad om eenighe penningen te beuren, niet jegenstaende alle diligentie bij hem daer toe gedaen. Ende belangende den tijde zedert tontsetten der voorn. stede, zijn in de Vastelavont daeraen volgende desen rendant affgereijscht geweest bij Cornelis van Nijerop ontfanger generael van Rijnlant, alle zijn quojeren ende andere behouften daer van desen rendant copien den voorn. Nijerop overgelevert heeft, seggende daer bij dat hij den ontfanck nijet langer en begeerde ofte mochte bedienen overmits den staet van reeckenmeesterschap ende zijn passeren. Ende heeft hem desen rendant zeedert dien tijt voir gedeporteert gehouden. Ende en zijn om redenen alsovoiren bij hem anders geen penningen ontfangen dan daer van in zijn voirgaende reeckening verantwoordt es, ofte bij dit staetken verantwoordt wordt. Compt daeromme dit alhier voir memorie.

Folio 4.

Ander ontfanck vande geannoteerde goederen gelegen inden dorpen van Hazertswoude, Waddincxveen ende Coudekercke.

Aengaende de geannoteerde goederen onder desen voorn. drie dorpen gelegen, daer van en heeft desen rendant gheen ontfanck gehadt om redenen in zijn voirgaende reeckeninge folio 27 verso verhaelt. Compt daeromme dit alhier gesedt voir memorie.

Totalis somme vanden geheelen ontfanck deser rekening beloopt £ 339-16-00.

Folio 5.

Vuijtgheven.

Betaelt joncheer Adriaen heere van Zwieten tresorier generael de somme van hondert vijff ende twintich ponden seventhien sch. thien penn. tot veertich grooten vlaems het pondt, blijkende bij zijn quijtantie van date den 12^e Junij anno '73, £ 125-17-10.

Noch betaelt den zelffdn jonckheer Adriaen heere van Zwieten tresorier generael de somme van twee hondert karolus gulden van 40 grooten vlaems den gulden, blijkende bij zijn quijtantie van date den 26^e Junij anno '73, £ 200.

Prima somma £ 325-17-10.

Ander vuijtgheven van weddens ende tfae.... van desen reeckening.

Desen rendant is bij sloten van zijn eerste voirgaende reeckening te boven gecomen als bij hem meer vuijtgegeven als ontfangen die somme van £ 10-18-07 die hier weder werden gebracht in vuijtgeven £ 10-18-07.

Item van desen staet te maicken ende doubleren groot 6 bladeren, tblat 2 sch., 12 sch.

Desen rendant wordt toegeleijt voor zijn salaris ende moeijten bij hem int ontfanck desen penningen gedaen in eene somme £ 17.

2^e somma £ 28-10-07.

Totalis somma vanden vuijtgeven £ 354-08-05.

Vereffent den ontfang tegens den vuijtgeven, comt meer vuijtgegeven dan ontfangen die somme van £ 14-12-05.

Aldus gehoort, gereeckent ende gesloeten bijden gedeputeerden ter andere des gemene lants rekening ende den commissie van den Reeckening des conincx hier ondergenomineert den 24^e Meije anno 1576.

Was getekend: Troostwijck
Cor Vardenus
Mr. (onleesbaar)
Alckemade.
Cornelis (Bikwerf)
A. Thopcop
De Bie

Van welck voersz. slot van £ 14-12-05 van 40 gr. tpont onder verleent es op Dirck Henricxz. rentmeester vande Regulieren tot sGravesande opten 9^e Decembris 1581. Dit pro memorie.

NAAMLIJST

Adriaansz. Jan 3
Berge Anna van der 2

Mr. Steven van der 2
Boot Mr. Dominicus 3
Das Adriaan 3
Dirksz. Aart 1
    Cornelis 2
    Cornelis – Val 3
Gijsbrechtsz. Dirk 2
    Claas 2
    Cornelis 2
Heermale Heindrik 1-2
Heimensz. Dirk 2
Heindriksz. Dirk 5
Jaersvelt Barend van 2
Jacobsz. Joost 2
    Cornelis 2
Jannitgen 2
Jansz. Jacob – Lourisz. 1
    Cornelis – Lourisz. 2
Jonge Mr. Jacob de 2
Coppier Jacob 1-3
Cornelisz. Adriaan 1
Corsz. Jan 1
Lourisz. Jacob Jan 1
    Cornelis Jan 2
Martuij Mr. Willem 2
Nierop Cornelis van 3
Pietersz. Gerrit 2
Val Cornelis Dirksz. 3
Willemsz. Cornelis 1
    Simon 3
Zwieten Adriaan van 5
Zijl Jan van 1

AARDRIJKSKUNDIGE NAMEN

Aarlanderveen 1-3
Alphen 1
Amsterdam 1
Antwerpen 2
Calslagen 1
Delft 1
Gouwe 1-2
's-Gravenhage 1-3
's-Gravenzande 5
Hazerswoude 1-4
Calslagen 1-3
Koudekerk 1-4
Leiden 3
Mechelen 3
Oudshoorn 1-3
Rijnland 3
Utrecht 1-2
Waddinxveen 4
Wensveen 1

STRATEN, VAARWEGEN, POLDERS ETC.

Burch 2
Hoorn 3
Steekt 2

INSTELLINGEN

Duitse huis te Utrecht 1
Regulieren te 's-Gravenzande 5

BEROEPEN EN/OF FUNCTIES

Griffier 2
Heer van Calslagen 1-3
    Zwieten 5
Jonheer 3-5
Jonkvrouw 2
Landcommandeur 1
Ontvanger-generaal 3
Raadsheer 3
Thesaurier generaal 5
Schout 3